

سوالات متن مطالعات نهم / درس دوازدهم :: در جستجوی پیشرفت و رهایی از سلطه

1- شکست های نظامی و سیاسی از روسیه و انگلستان در دوره قاجار چه نتیجه ای داشت؟

پاسخ: ایرانیان را متوجه پیشرفت های علمی و صنعتی کشورهای اروپایی کرد.

2- چرا عباس میرزا به فکر نوسازی و اصلاح کشور افتاد؟

پاسخ: زیرا او به خوبی تفاوت سپاه ایران را با ارتش روسیه که آموزش دیده و مجهز به سلاح های جدید بود ، تشخیص داد و به اهمیت صنایع نظامی پی برد . همچنین متوجه شد که با وجود تعداد زیاد سپاهیان ایران ودلاوری و فداکاری آنها ، روس ها به دلیل برخورداری از دانش و تجهیزات پیشرفته ی نظامی پیروز شدند.

3- عباس میرزا برای پیشرفت ایران چه کارهایی انجام داد؟ (اقدامات عباس میرزا)؟

پاسخ: ۱- فرستادن افرادی به انگلستان برای فراگیری علوم و فنون جدید ۲- برای آگاهی از اوضاع کشورهای اروپایی ، دستور داد کتاب هایی را درموضوع تاریخ آن کشور ها به فارسی ترجمه کنند.

4- در زمان صدراعظمی امیرکبیر حکومت قاجار با چه مشکلاتی روبه رو بود؟

پاسخ: مشکلات بزرگی از قبیل شورش در ایالت ها ، دخالت های خارجی ، بی نظمی و اختلال امور کشوری و لشگری و خالی بودن خزانه.

6- انگیزه و اهداف امیرکبیر از اقدامات اصلاحی چه بود ؟

پاسخ: برای نوسازی و کارآمدی تشکیلات حکومتی و مبارزه با مفساد اداری و اقتصادی . او در سیاست خارجی درصدد قطع نفوذ و دخالت های روسیه و انگلستان در ایران بود.

5- مهم ترین اقدام امیرکبیر را توضیح دهید

پاسخ: تأسیس مدرسه دارالفنون – وی فرستادن دانشجو را به اروپا کافی نمی دانست . بنابراین تصمیم گرفت مدرسه ای به سبک اروپایی در ایران تأسیس کند تا تعداد بیشتری از ایرانیان علوم و فنون جدید را در داخل کشور بیاموزند . همچنین دستور داد معلمانی از کشورهای جز روسیه و انگلیس برای تدریس در مدرسه دارالفنون استخدام شوند.

6- چرا امیرکبیر مدرسه دارالفنون را تأسیس کرد؟

پاسخ: تا تعداد بیشتری از ایرانیان علوم و فنون جدید را در داخل کشور بیاموزند. برای کشور باز نشود.

7- یکی از نتایج آشنایی ایرانیان با تمدن اروپایی در دوره قاجاریه چه بود؟

پاسخ: ایجاد مدرسه های جدید بود.

8- گسترش مدرسه های جدید به سبک اروپایی در دوره قاجار را توضیح دهید ؟

پاسخ: در دوره قاجار افرادی پیش گام تأسیس مدرسه هایی به سبک اروپایی در ایران شدند ، از جمله میرزا حسن رشديه که در بيروت و استانبول با این نوع آموزشگاه ها و شبوه ی فعالیت آنها آشنا شده بود . او در زادگاهش تبریز و شهرهای مشهد ، تهران و قم چندین مدرسه ی جدید تأسیس کرد.

9- نفوذ اقتصادی روسیه و انگلستان در دوره قاجار را توضیح دهید ؟

پاسخ: آنها در دوره بهره برداری از جنگل و شیلات در ایران دست یافتند. صنعت و بازرگانی کشور ما با واگذاری این امتیازها آسیب های فراوانی دید. شرکت های بازرگانی خارجی در بیشتر شهرهای ایران شعبه هایی تأسیس کردند و به خرید و فروش مشغول شدند. این شرکت ها معمولاً کالاهای اروپایی را بدون پرداخت حقوق گمرکی و یا با حقوق گمرکی بسیار ناچیزی وارد کشور می کردند. تولیدکنندگان و بازرگانان ایرانی چون نمی توانستند با این شرکت ها رقابت کنند، روز به روز ضعیف تر و دچار ورشکستگی شدند.

10- امتیاز تالبوت (امتیاز انحصاری توتون و تنباکو) را توضیح دهید ؟

در دوره ناصرالدین شاه ، یک نفر انگلیسی به نام تالبوت باپرداخت رشوه به درباریان ، امتیاز انحصاری توتون و تنباکوی ایران را به مدت پنجاه سال به دست آورد. در آن زمان توتون و تنباکو از عمده ترین محصولات کشاورزی ایران بود . بر اساس این امتیاز ، ایرانیان نمی توانستند محصول توتون و تنباکوی خود را به کسی غیر از تالبوت بفروشند . در مقابل تالبوت نیز تعهد کرده بود که هر سال ۱۵۰۰۰ لیره ی انگلیس به همراه یک چهارم سود سالانه ی خود را به حکومت ایران پرداخت کند.

11- دلیل اصلی شکل گیری نهضت تنباکو چه بود ؟

پاسخ: اعتراض به واگذاری امتیازهای اقتصادی به بیگانگان و قیام علیه استبداد داخلی و استعمار خارجی.

12- موفقیت نهضت تنباکو از نظر سیاسی و اجتماعی چه اهمیتی داشت ؟

پاسخ: از نظر اجتماعی این نهضت نخستین حرکت جدی مردم ایران برای رهایی از نفوذ و سلطه خارجی و ایستادگی در برابر ستم داخلی بود . از نظر سیاسی: حس اعتماد به نفس و روحیه ی مقاومت و مبارزه را در مردم تقویت کرد . به حکومت فهماند که مردم بیدارند. مردم شهامت حضور در صحنه رو با تبعیت از مرجعی خارجی استعمار گران به نقش مراجع و نفوذ آنه در مردم حتی بیشتر از حاکمان پی بردند.